

malls i *samés*, nances --- pugen a Tortosa per a presència 'l sorteig de les *pesqueres* ---», Moreira (*Folkl. Tort.*, 195) i val.; ¹ *trəzmái* men. (Fornells, 1964), *trəzmál* emp. (Roses 1964). En part es redueix a *trəmál* (Oliana: *W. u. S.*) i d'ací i de *tramall* s'extragué el derivat retrògrade *trema* (segons *fregal/fregall, sogal/sogall, busca/buscall, rega/regall, borra/borrall, fila/enfilall* etc.), que es pronuncia *trémə* en cat. or. (6 localitats rip., berg., Osona, Segarra), *tréma* occ. (Solsona, Tremp: *W. u. S.*), Tavascan (1964): «a pescar --- los seus criats hi són, / la un li porta la trema, l'altre li porta 'ls truytons» (reco. a l'Esquirol, MilàF, *Romllo.*, 225.16). *Tremar. Tremada.*

¹ «Els tirs de *trasmall* pescarán igual que la *compañía*», «el tir de *trasmall* puede usarse lo mismo en compañía que en *bolechar*, pero con mallas de 22 mm... y de 25 mm.», reglament dels pescadors del Palmar; on m'expliquen que és un ret, de malla més clara, que volta un tir de malla cega; de manera que «el peix que investix se queda *trasmallat*», 1962. Verb que acaba d'explicar la intrusió del prefix *tras-* en lloc de *tra-*.

Tramada, tramall, V. trama *Tramanco*, local val. del cast. *trabanco* (DECH v, 575b4ss.) *Tramar, tram, V. trama* *Trambana, -banada, -banejar, V. tarabana* *Tramblar, V. trémer, -olara*

TRAMEC, 'espècie de càvec de dues puntes', mot germà dels oc. *trame, tramego*, id., d'origen incert: car resta vague pel significat i la forma que pugui ser derivat d'algun sentit del verb *tramar*; més versemblant, però complicat i objectable, que es tracti d'un derivat **entràmec* de l'arcaic *entrans* 'tots dos' (II. INTER AMBOS), format segons el model de *càvec*. □ 1.ª doc.: 1532.

«Primo, una axada aguda y dos axats dolents; it. dos *tramechs* en un inv. de 1532 del castell de Brunyola (Selva); el pseudo-Boades (Selva, c. 1680: «féu faer relles e fangues e *tràmachs* e altres ahines d'agricultura» (Ag., p. 88). És un mot propi del cat. or. en general, per més que sigui una eina particularment usada a totes les comarques de la regió gironesa (d'on eren també Pous i Bertrana citats *AlcM*): «un dia, estant a Biure, anàrem amb l'hereu --- a regar --- ell tancava un goret i n'obria un altre --- jo també vaig agafar un *tràmec*, i la feina no em va venir gens de nou, com si ja fes segles que regués», Coromines (*Les Gràcies de l'Emp.*, 1918, pròleg § 1); «era un cau gros, pregon, sobre'l timbarro --- surt la guilla; --- d'un cop de *tràmec* varen tallar-li el coll, en sec ---», PBertrana, *Crisàlides*, 54.4.

Fora del català retrobem formes paral·leles o ben semblants en terres d'Oc, almenys en l'àrea llenguadociana *lato sensu*, estenent-se almenys des del Sud del Tarn fins al Carcí i el Roergue: carcinol *trâme* m. «pic, pioche servant à couper les taillis» (Lescale), roerg. «*mârroû, trâme*: pioche ---» (Vaysier); Castres *trame*, no definit per Couzinié, deu ser el mateix, com sigui que es limita a remetre a *marro* («espèce de houé») i

a *pic* (= fr. *pic*). No cal dir que aquesta -e no és com la -e femenina del francès i el bearnès (que seria -o en oc. mod.); i si no en tota, en la major part de la dita zona, una -c avui s'ha tornat muda quan és en síl·laba inaccentuada (cf. *fàsti* 'fàstic' p. ex. en el Carcí): per tant, encara que *ze* hi pot correspondre a la -e catalana de qualsevol origen (no sols *zINE, zINU*), aquest llgd. sept. *trame* pot ser l'equivalent rigorós de *tramec* català. Cosa segura, en bona part, almenys, d'aquella zona; d'altra banda el mateix Vaysier, també dins el Roergue, troba *trâmégâ* «houé ---» (s. v. *fessou* [FOSSORIUM]), ço que reforça la identitat del seu *trâme* amb el nostre, car en els femenins en -a és sabut que els proparoxítons avancen l'accent en tots els dialectes d'Oc.¹

No manca base en llengua d'oc per sospitar que el mot hi derivi del verb *tramar*, derivat de *trama*, comú a totes les llengües romàniques d'Occident. En el Baix Llemosí, el verb *trâmâ* és «fouiller la terre à plusieurs pieds, et qqf. en y mettant des engrais», «effondrer»: «à fa *trâmâ* quatre sesteirades de pâi, ma lou bla lis plâ vengú» ('il a fait défoncer quatre sétérées de pays, aussi le seigle y est bien venu') porten Béronie-Vialle (si bé enterbolint-ho una mica amb l'observació «et mieux, *trând*»). Una certa confirmació que en efecte hi ha algun ús del verb *tramar* en occità que condueixi el sentit al del substantiu *trâme* /*trame*, ens l'aporta una altra denominació de l'eina en el Roergue, *trâmáyre*, que vindria a correspondre a les nostres denominacions *cantaire/cantador* de *cantar*, cat. *tramador* 'el qui trama', oc. ant. *trobaire/trobador* etc.; car el mateix Vaysier dona aquell mot rementent a *fessou* «houé» i de nou s. v. «*pic, trâmáyre* --- pic, espèce de pioche ---».

L'aspecte morfològic de la derivació *tràmec* de *tramar* no és gens clar, sense que sigui inconcebible. ni es pugui declarar impossible; tampoc normal, és clar: certament es pot dir que és paral·lel a *càvec* al costat de *CAVAR*; s'hi podria afegir algun altre cas esporàdic o de mots d'indole local o excepcional (*xàtec* de *xàfar, bàtec, xòrrec*) i fins admetre que no deixarien d'ajudar-hi altres casos de naturalesa i gènesi ben diversa com *préstec/prestar, mànec/mà, ròssec/ròssa*.

Quant al sign., la pista queda ben fosca. I tot plegat ens deixa inquiet: fins per al cas més clar i pròxim, de *càvec*, hem de remetre a les conjectures fetes a *CAVAR* sobre una possible explicació especialíssima. I el costat semàntic de la derivació des de *tramar*, resta tan vague, que escau plantejar la possibilitat que els usos de *tramar* en el Llemosí i el Roergue, siguin derivats de *trame* i no pas derivadors. Cf. eiv. «*atramos*: utensilios» (PzCabr.). Però és un suport encara més equívoc i objectable.

Acabem de veure que els derivats postverbals de *tramar* són més escassos en occità que en català, i que si hi ha hagut un *tram* «space entre deux fenêtres, entre deux poutres» fou amb minsa extensió i durada efímera: només en un sector del Comenge; enterament estrany a l'ALGc. Això no ens eximeix del desideratum de més recerca, si bé amb poca esperança.